

Tjänsteskrivelse

2024-04-15

Diarienummer: 24AFN77

Handläggare:

Linda Sängstuvall
026-17 80 00
linda.sangstuvall@gavle.se

Nämnd:

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Remissvar avseende utkast till lagrådsremiss *Skärpta krav i sfi*

Förslag till beslut

Att anta yttrandet som sitt eget.

Sammanfattning av ärendet

Gävle kommun är en av regeringens remissinstanser vad gäller vissa avsnitt i utkast till lagrådsremiss *Skärpta krav i sfi*. Förslaget som helhet innebär förändringar i rätten till kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi). Bland annat införs en begränsning i hur lång tid som elever har rätt att ta del av sfi. I remitterat utkast till lagrådsremiss föreslås en gräns om tre år med möjlighet till förlängning om 6 månader i taget i ytterligare maximalt tre år.

Gävle kommun anser att det är nödvändigt med en tydlig tidsbegränsning inom sfi med målet att det ska vara kontinuitet i studierna – avbrott och omstarter är inte av godo. Det finns dock en problematik att samma tidsbegränsning ska gälla för alla oavsett förutsättningar. Olika tidsbegränsning för de olika studievägarna vore att föredra. När det gäller möjlighet till förlängning behöver det finnas tydliga riktlinjer för vad som anses vara att betrakta som särskilda skäl för att säkerställa en likvärdighet över landet. Gävle kommun skulle gärna sett en större möjlighet till flexibilitet vad gäller tiden för förlängning vid kombinationsutbildningar. Gävle kommun har inget att invända mot de ikraftträdelse- och övergångsbestämmelser som föreslås.

Bakgrund

Regeringen föreslår skärpningar av reglerna kring sfi. I den lagrådsremiss som de nu remitterat förslås att rätten att delta i sfi som huvudregel ska gälla i tre år från den tidpunkt då personen för första gången togs emot till utbildningen. Kommunen ska i enlighet med förslaget ta fram en handlingsplan för insatser för att nå de personer i kommunen som har rätt till sfi och för att motivera dem att delta i utbildningen. Det ska bli möjligt att delta i sfi utbildning även i en annan kommun än hemkommunen om det för eleven finns särskilda skäl. En kommun som tar emot en elev från annan kommun ska få ersättning för sina kostnader för elevens utbildning från elevens hemkommun. När en elev tas emot till sfi ska elevens kunskaper bedömas, resultatet ska ligga till grund för den individuella studieplanen. I den individuella studieplanen ska uppgifter om elevens startdatum på utbildningen finnas med. Den individuella studieplanen ska överlämnas till ny huvudman om eleven byter sådan under studiernas gång. Ändringen i Skollagen förslås börja gälla 1 januari 2025.

De delar av förslaget som remitteras är avsnittet 6.4 *Rätten till sfi ska gälla i tre år* och avsnitt 8 *Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser* i [utkast till lagrådsremiss](#).

Förslaget innebär att rätten till kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) ska gälla i tre år med möjlighet till förlängning, om det finns särskilda skäl, med högst sex månader i taget. Den totala tiden för förlängning ska dock inte få överstiga tre år. Vad gäller ikraftträdande- och övergångsbestämmelser föreslås att för den som har tagits emot till sfi före ikraftträdandet ska rätten att delta i utbildningen gälla till och med 2027 med samma möjligheter till förlängning som för den som har tagits emot till sfi för första gången efter ikraftträdandet. Vuxenutbildningen i Gävle har inkommit med sina synpunkter på de delar av lagrådsremissen som regeringen efterfrågar.

Yttrande

Rent generellt anser Gävle kommun att det är nödvändigt med en tydlig tidsbegränsning inom sfi med målet att det ska vara kontinuitet i studierna – avbrott och omstarter är inte av godo. Dock ses en problematik med att samma tidsbegränsning ska gälla för alla oavsett förutsättningar. Olika tidsbegränsning för de olika studievägarna vore att föredra.

Förslaget innebär svårigheter för elever med mycket kort studiebakgrund

Rent organisatoriskt ser Gävle kommun en problematik med att kunna erbjuda samtliga elever en sammanhållen utbildning inom sin studieväg då de flesta elever med mycket kort studiebakgrund, de på studieväg 1, inte kommer att hinna ta sig till C- eller D-kurs inom den föreslagna tidsbegränsningen på tre år. Gävle kommun saknar också förslag kring den grundläggande läs- och skrivinlärningen som ska ligga utanför kurstiden och löpa hela vägen genom sfi för den i behov av det.

Behov av tydliga riktlinjer för särskilda skäl vid förlängning

Gävle kommun är av uppfattningen att när det gäller möjlighet till förlängning är det av yttersta vikt att det tydligt framgår vad som är att betrakta som *särskilda skäl* för att säkerställa en likvärdighet över landet. I beaktandet av innehållet av särskilda skäl bör, enligt Gävle kommuns uppfattning, förutsättningar såsom ålder eller tidigare utbildningsbakgrund/studievana vägas och kunna utgöra särskilda skäl för att bevilja förlängning om inte detta skrivs fram i förhållande till studieväg.

Hänsyn till elever på kombinationsutbildningar

Gävle kommun är i grunden för en förlängning på sex månader då det är viktigt att följa upp elevens progression efter en inte alltför lång tid efter beviljad förlängning. Gävle kommun vänder sig dock mot att en elev som studerar en kombinationsutbildning ska få studietiden förlängd med de föreslagna sex månader och förordar i stället att tiden förlängs med kombinationsutbildningens längd. Gävle kommun förespråkar även att elever med förutsättningar ska beredas plats på nytt, även om det har gått mer än tre år, i det fall de söker en kombinationsutbildning. Möjligheten finns att individen har utvecklat språket utanför skolan i så hög grad att denne har förutsättningar att gå en lärlingsutbildning i kombination med sfi för att sedan komma i anställning.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

När det gäller förslaget om ikraftträdande- och övergångsbestämmelser anser Gävle kommun att regeringens förslag är rimligt och har därför inte några kommentarer att tillägga.

Linda Sängstuvall

Utredare

Sektor Valfärd

Gävle kommun har ålagts yttra sig över remissen och uppdragit till Sektor Utbildning och Vårld att utreda.

Utredare, Linda Sångstuvall har varit ansvarig handläggare i ärendet. I handläggningen har även rektor Maria Berglund och rektor Malin Nordkvist deltagit.